

natuurtoets

Quickscan natuurtoets woningbouw Pesse

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Hogeveen

Status

Definitief



Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets woningbouw Pesse

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
19-263	5 oktober 2021	Definitief

Auteur(s)

I. (Iwan) Veeman

Tweede lezer

H. (Harma) Scholten

Opdrachtgever

Gemeente Hoogeveen

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Veeman I. (2021). Quickscan natuurtoets woningbouw Pesse. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 19-263. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	3
1.3 Leeswijzer	4
2. Kader en methode	5
2.1 Wet natuurbescherming	5
2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening	6
2.3 Onderzoeksmethode	6
3. Bescherming van gebieden en houtopstanden	8
3.1 Natura 2000	8
3.2 Natuurnetwerk Nederland	8
3.3 Houtopstanden	8
4. Soortbescherming	10
4.1 Flora	10
4.2 Zoogdieren	11
4.3 Vogels	13
4.4 Amfibieën	14
4.5 Overige soortgroepen	14
5. Geraadpleegde bronnen	15
Bijlage 1 – globaal beoogde inrichting	

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Gemeente Hoogeveen heeft het voornemen om woningbouw te realiseren in het dorp Pesse. Voor de bouw van 8 woningen wordt gebruik gemaakt van een wijzigingsbevoegdheid. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden. Ten behoeve van dit plan heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van de beoogde bestemmingsplanwijziging op aanwezige natuurwaarden. In voorliggend rapport worden de methodiek en de uitkomsten van deze toetsing beschreven.

Bescherming van gebieden en houtopstanden

- Het plangebied ligt op 2,2 km afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Directe negatieve effecten op Natura 2000-gebieden treden niet op. Indirecte (uitstralende) effecten door bijvoorbeeld licht of geluid worden gezien de ruime afstand tot beschermde habitattypen en leefgebieden eveneens uitgesloten. Negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie door het gebruik zijn gezien de aard en omvang van het plan en de afstand tot habitattypen en leefgebieden niet te verwachten.
- Het plangebied ligt op 500 meter afstand van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Vanwege deze afstand en de aard en omvang van het plan heeft de beoogde ontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.
- Voor het kappen van bomen in het plangebied is geen vergunning nodig.

Soortbescherming

- Tijdens het veldbezoek is een adulte eekhoorn aangetroffen in het plangebied en zijn vraatsporen gezien. Er zijn geen nesten van de soort gevonden en het plangebied vormt naar verwachting geen essentieel onderdeel van het leefgebied.
- Tijdens het veldbezoek zijn geen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het plangebied. Schade aan onmisbaar foerageergebied en vliegroutes is evenmin te verwachten.
- In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels aangetroffen of te verwachten. Wel is broedbiotoop aanwezig voor enkele algemeen voorkomende vogelsoorten.
- Het plangebied bevat mogelijk leefgebied van zoogdieren en amfibieën met een provinciale vrijstelling.
- Er zijn geen vaste groei- of verblijfplaatsen aangetroffen of te verwachten van beschermde flora, reptielen en ongewervelden.

Conclusie en advies

- Negatieve effecten door stikstofdepositie worden in deze situatie niet verwacht. Dit kan getalsmatig worden onderbouwd door een modelberekening uit te voeren met het rekenprogramma AERIUS.

- Nesten van broedvogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Bij uitvoering van het project dient hiermee rekening gehouden te worden. In voorliggende situatie kan voor de te verwachten soorten de periode tussen eind februari en eind november worden aangehouden als broedseizoen. Indien het niet mogelijk is om buiten bovengestane periode te werken, adviseren we middels een veldbezoek een controle uit te voeren op broedende vogels en nesten binnen de invloedssfeer van de plannen.
- Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren en verblijfplaatsen van algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën verloren gaan. Voor deze soorten geldt in voorliggende situatie een provinciale vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van verplichte vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is.
- Vervolgstappen ten aanzien van beschermde planten, jaarrond beschermde vogelnesten, zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden zijn niet aan de orde.
- Op het terrein is een groeiplaats van Japanse duizendknoop aangetroffen en staan tal van exemplaren van reuzenbereklaauw. Het betreft invasieve exoten die zonder goede aanpak nog jaren overlast kunnen veroorzaken. Om schade, overlast en verdere verspreiding te voorkomen wordt geadviseerd om in elk geval de groeiplaats van Japanse duizendknoop adequaat te laten verwijderen. Reuzenbereklaauw kan uit het gebied worden verdrongen door de planten frequent te verwijderen en zo nieuwe zaadzetting te voorkomen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Hoogeveen is betrokken bij woningbouw in het dorp Pesse. Voorliggend onderzoek richt zich op de bouw van 8 woningen als onderdeel van een vastgesteld bestemmingsplan. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een wijzigingsbevoegdheid.

Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden. Ten behoeve van dit plan heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van de beoogde woningbouw en sloop op aanwezige natuurwaarden. In voorliggend rapport worden de methodiek en de uitkomsten van deze toetsing beschreven. Voorliggend rapport richt zich op het onderzoeksgebied zoals weergegeven in figuur 1.1.



Figuur 1.1 De begrenzing van het onderzoeksgebied (binnen oranje lijn) in Pesse. Bron kaartondergrond: OpenStreetMap.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied ligt aan de Oostering in het dorp Pesse. Op de locatie bevindt zich een loofbosje waarbinnen een voormalig woonwagencampje gevestigd is geweest. Ten oosten van de bouwlocatie bevindt zich de voormalige kantine van de korfbalvereniging met daarnaast een parkeerplaats en sportveld. Er staan

enkele Servische sparren ten zuiden van de voormalige kantine. In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. In het bosje is wel een (droogstaande) sloot aanwezig. Ten behoeve van de beoogde bouw wordt de kantine gesloopt en wordt een deel van de bomen gekapt.

De beoogde woningbouw maakt onderdeel uit van het bestemmingsplan uit 2011 (Gemeente Hoogveen, 2011) waar een wijzigingsbevoegdheid in is opgenomen. Voorliggend onderzoek richt zich op de bouw van 8 woningen (zie visualisatie bijlage 1) én op de hiermee samenhangende sloop van de naastgelegen kantine.

1.3 Leeswijzer

Het kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van te verwachten effecten op beschermde gebieden en houtopstanden (hoofdstuk 3) en beschermde soorten (hoofdstuk 4). Daarnaast is beschreven of en zo ja, welke vervolgstappen nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Tot slot bevat hoofdstuk 5 een lijst van geraadpleegde bronnen.

2. Kader en methode

2.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden (Overheid, 2021). In dit rapport wordt het plan getoetst aan alle drie de onderdelen. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van (een maatregelen in het kader van) zorgplicht is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen en projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve gevolgen optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project niet nodig. Zijn significant negatieve gevolgen niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor een ontheffing vereist kan zijn.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken, aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Houtopstanden (hoofdstuk 4)

Hoofdstuk 4 regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij Wet beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend buiten de bebouwde kom, die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Voor het kappen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt meld- (artikel 4.2) en herplantplicht (artikel 4.3). Er geldt een verbod op de kap als het voornemen daartoe niet (maximaal een jaar en minimaal een maand) vooraf is gemeld bij bevoegd gezag. Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant. De gemeenteraad stelt de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Provinciale staten kunnen in de provinciale verordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) gevelde opstand stond.

2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: Overheid, 2018) en uitgewerkt in provinciale verordeningen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het NNN vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen en nabij het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is.

2.3 Onderzoeksmethode

Literatuurstudie

Om de aanwezigheid of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van het plan in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of beschermde soorten en gebieden bekend zijn in of in de directe omgeving van het plangebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) en provinciale kaartviewers. Zie hoofdstuk 5 voor een volledig overzicht van geraadpleegde bronnen.

Quickscan onderzoek

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 19 juni 2020 (helder, droog, ca. 20°C en windstil) is uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is het onderzoeksgebied geïnspecteerd, waarbij aandacht is besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en mogelijke relaties tussen het plangebied en beschermde gebieden. Specifiek is gelet op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van broedvogels en potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Hiervoor zijn de bomen binnen en in de directe omgeving van het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten, holten en spleten. Ook is de bebouwing van de voormalige sportkantine geïnspecteerd



op aanwezigheid van geschikte invliegopeningen of nestgelegenheid. Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke beschermde natuurwaarden (mogelijk) aanwezig zijn. Vervolgens is aan de hand van het voorgenomen plan nagegaan welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten, gebieden en houtopstanden en of vervolgstappen (zoals nader onderzoek, onthef-
fing- dan wel vergunningsaanvraag) vereist zijn.

3. Bescherming van gebieden en houtopstanden

3.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het 'Dwingelderveld', gelegen op een afstand van circa 2,2 kilometer ten noordwesten van het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen directe relatie met het Dwingelderveld of verderop gelegen Natura 2000-gebieden. Directe negatieve effecten, waaronder oppervlakteverlies van habitattypen en leefgebieden worden vanwege de afstand op voorhand uitgesloten. Indirecte (uitstralende) effecten door bijvoorbeeld licht of geluid – met uitzondering van stikstofdepositie – worden gezien de aard en omvang van het plan en de ruime afstand tot het Natura 2000-gebied eveneens uitgesloten.

Stikstofdepositie

Negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie in de gebruiksfase¹ zijn gezien de aard en omvang van het plan en de afstand tot habitattypen en leefgebieden niet te verwachten, maar zijn alleen middels een stikstofberekening feitelijk te onderbouwen.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt niet binnen het NNN. Het meest dichtbijgelegen NNN-gebied ligt op een afstand van 500 meter van de planlocatie, ten noorden van het plangebied (provincie Drenthe, 2020). De beoogde ontwikkeling past binnen een vastgesteld bestemmingsplan, waarbinnen voor de detaillering gebruik wordt gemaakt van een wijzigingsbevoegdheid.

De provinciale regels van Drenthe over het NNN gelden alleen voor gronden binnen het NNN. De “nee, tenzij” afweging is daarom niet aan de orde. In het kader van goede ruimtelijke ordening is het wel noodzakelijk te waarborgen dat een plan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet aantast. Goede ruimtelijke ordening houdt in dat naastgelegen functies elkaar niet te veel hinderen.

Tussen het plangebied en het NNN-gebied ligt de bebouwde kern van Pesse. Vanwege de aard en omvang van het plan en de situering heeft het beoogde plan geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Dat wil zeggen dat rust, donkerte, openheid landschap, de kwaliteit van de bodem, water en lucht, waterhuishouding, oppervlakte, robuustheid, aaneengeslotenheid en de samenhang van het NNN, niet worden aangetast door de beoogde plannen. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van het NNN is niet aan de orde.

3.3 Houtopstanden

In het plangebied staan meerdere bomen en voor realisatie van de woningbouw is kap vereist. Na raadpleging van de kaart bebouwde kom Wet natuurbescherming van gemeente Hoogeveen, is gebleken dat

¹ Het is niet langer nodig een activiteit met tijdelijke emissies op de lokale effecten te toetsen. De aanleg valt zodoende sinds 1 juli 201 onder de bouwvrijstelling (Overheid 2021a).



de planlocatie binnen de bouwde kom Wet natuurbescherming ligt. Omdat de bomen binnen de Be- bouwde kom Wet natuurbescherming liggen geldt het beschermingsregime van de Wet natuurbescher- ming hier niet voor de bomenkap. Er is daarom geen sprake van vergunning of herplantplicht vanuit de Wet natuurbescherming.

Wel kan de gemeente aanvullende regelen stellen aan de kap van bomen. We hebben hiervoor de ge- meentelijke kapregels geraadpleegd (Gemeente Hogeveen, 2020). Het aanvragen van een kapvergun- ning is in gemeente Hogeveen enkel nodig wanneer de te kappen bomen op de lijst beschermwaardige bomen van Hogeveen staan en dat is in voorliggende situatie niet het geval (Gemeente Hogeveen, 2020). Het aanvragen van een kapvergunning is daarom niet aan de orde.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Binnen het plangebied groeien vooral algemeen voorkomende plantensoorten van ruderaal omstandigheden zoals akkerkool, grote brandnetel, Canadese fijnstraal, gewoon duizendblad, smalle weegbree, paardenbloem en verschillende grassoorten. Er staan diverse bomen waaronder zomereik, berk, lijsterbes, hazelaar, meidoorn en Amerikaanse vogelkers. Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen.

Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFD, 2020) worden geen beschermde soorten verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Ongewenste exoten

In het plangebied zijn enkele tientallen exemplaren van reuzenberenklauw vastgesteld, met name langs de bosrand. Het betreft een invasieve exoot die vermeld staat op de Unielijst van invasieve exoten (NVWA, 2020, zie ook kader 4.1 en figuur 4.1). Verder is er ook een kleine groeiplaats van Japanse duizendknoop² op de locatie waar zich voorheen het kampje bevond.

Momenteel zijn de Aziatische duizendknopen, waartoe ook Japanse duizendknoop behoort, niet in de zogeheten Unielijst opgenomen, waardoor er is geen sprake van een wettelijke bestrijding- of beheersingsplicht

Reuzenberenklauw

Het verwijderen van de planten van reuzenberenklauw (door maaien, afsteken of uitsteken) is te overwegen, maar zal er waarschijnlijk niet voor zorgen dat deze soort meteen definitief uit het gebied verdwijnt. Er zit zaad in de bodem dat nog jaren kiemkrachtig kan zijn. Het is in deze situatie vooral belangrijk verdere verspreiding van de soort te voorkomen. Bij grondverplaatsingen vanuit het plangebied bestaat er risico op verspreiding van de soort. Het uitroeien van de soort in het plangebied is mogelijk door nieuwe zaadzetting structureel tegen te gaan door opkomende planten voor de zaadzetting te verwijderen.



Figuur 4.1 Reuzenberenklauw staat talrijk langs de bosrand in het plangebied.

² Niet ver buiten het plangebied, links van de huidige toerit, bevindt zich een forse groeiplaats van Japanse duizendknoop aan de Oostering onder het bord 'koop een kavel in Pesse'.

Japanse duizendknoop

Japanse duizendknoop is zo sterk dat deze in staat is met haar meterslange wortels schade aan te richten aan funderingen of ondergrondse leidingen. Een duizendknoop kan zich in hoog tempo uitbreiden waardoor schade al op korte termijn kan ontstaan. Japanse duizendknoop plant zich in Nederland vegetatief voort, er breken stengel- en worteldelen af en die lopen uit op de locatie waar zij terechtkomen. Verplaatsing van grond, maaiwerkzaamheden en de aanwezigheid van open water werken deze verspreiding in de hand. Om schade te voorkomen is het belangrijk dat deze plant op de juiste wijze en volledig wordt verwijderd. Geadviseerd wordt om de aanwezige duizendknoop (zie figuur 4.2) volledig te verwijderen (ruim ontgraven inclusief wortels) en het afval af te voeren naar een gecertificeerd verwerker van groenafval afkomstig van invasieve exoten.



Figuur 4.2 Japanse duizendknoop in het plangebied. Vooral nog een kleine groeiplaats.

Kader 4.1 Invasieve exoten op de unielijst

Per 3 augustus 2016 geldt een Europees verbod (EU-exotenverordening 1143/2014) op bezit, handel, kweek, transport en import van een aantal schadelijke exotische planten en dieren. Deze soorten staan op de zogenaamde Unielijst.

Deze invasieve exoten zijn op de Unielijst geplaatst omdat ze in delen van de EU schade (kunnen gaan) toebrengen aan de biodiversiteit en/of ecosysteemdiensten. Ze kunnen ook nadelige gevolgen hebben voor de menselijke gezondheid, veiligheid of de economie. Men mag onder andere geen handel drijven met een soort die op de Unielijst staat. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen of de populatie zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen. Aziatische duizendknopen staan (nog) niet op de huidige Unielijst vermeld.

4.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Binnen het plangebied zijn geen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De bouwkundige constructie van de voormalige kantine is ongeschikt voor vleermuizen. Ook ontbreken bomen met geschikte holten of spleten. Door het plan gaan geen (potentiële) verblijfplaatsen voor vleermuizen verloren. Vervolgstappen voor verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Vliegroutes en foerageergebieden

Ook aanwezige opgaande beplanting vormt mogelijk een (onderdeel van een) vliegroute en foerageergebied. Gezien de binnenstedelijke situering, waarbij ook aangrenzend de opgaande beplanting behouden blijft, kan hier geen sprake zijn van verlies van een essentiële vliegroute. Van onmisbare foerageergebieden is binnen het plangebied eveneens geen sprake. In de directe omgeving van het plangebied is ruim voldoende alternatief foerageergebied voorhanden, onder andere langs de Oostering en het te behouden bosdeel direct ten zuiden van de planlocatie. Realisatie van het plan leidt niet tot schade aan onmisbare vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen. Vervolgstappen voor vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Grondgebonden zoogdieren

Eekhoorn

In het plangebied werd tijdens het veldonderzoek een adulte eekhoorn gezien. In de Servische sparren aan de zuidzijde van de voormalige kantine lagen door eekhoorns afgekloven dennenappels. Er zijn geen eekhoornnesten gevonden of bekend in de NDFF (2020). Gezien de ruime aanwezigheid van opgaand groen rond het plangebied gaat de kap van de bomen in het plangebied naar verwachting niet gepaard met verlies aan essentieel leefgebied. Vervolgstappen voor eekhoorn zijn niet aan de orde.

Overige grondgebonden zoogdieren

Vaste verblijfplaatsen van overige beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming in de provincie Drenthe geldt (zoals steenmarter of das), worden op basis van het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Vervolgstappen voor beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aan de orde.

Wel zijn in het plangebied vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten zoals mol, huisspitsmuis, bosspitsmuis *spec.* en bosmuis te verwachten. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Drenthe vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.3 Vogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (zie kader 2.1). Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Binnen het plangebied zijn geen nestlocaties aangetroffen van vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2). Deze zijn ook niet bekend uit beschikbare verspreidingsgegevens (NDF, 2020). In het gebouw van de korfbalvereniging zijn onder het golfplatendak roosters aangebracht zodat vogel als huismus geen nestgelegenheid hebben. Vanwege het ontbreken van nesten wordt ook geen onmisbaar foerageergebied verwacht van vogels met jaarrond beschermde nesten. Het nemen van vervolgstappen voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

Kader 4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt in Drenthe verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespandief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, en huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige broedvogels

De opgaande beplanting in en direct langs het plangebied bevat geschikt broedbiotoop voor vogelsoorten zoals bijvoorbeeld merel, tjiftjaf, zwartkop, houtduif, vink en roodborst.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

Geadviseerd wordt om de werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen uit te voeren. In voorliggende situatie kan voor de te verwachten soorten de periode tussen eind februari en vanwege de laat broedende houtduif eind november worden aangehouden als broedseizoen. Wanneer werkzaamheden binnen deze periode worden uitgevoerd adviseren we om een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren of het plangebied voor het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels om de vestiging van broedende vogels te voorkomen.

4.4 Amfibieën

In het onderzoeksgebied ontbreekt permanent oppervlaktewater. Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFP, 2020) wordt voortplanting en overwintering van andere in de Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën (zoals kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en heikikker) uitgesloten.

Wel is binnen het plangebied overwintering mogelijk van algemene amfibiesoorten als gewone pad en bruine kikker. Bij de woningbouw kunnen enkele exemplaren van deze amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Drenthe vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

4.5 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFP, 2020) worden in het plangebied geen vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen, vissen en ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

5. Geraadpleegde bronnen

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Provincie Drenthe (2020). Provinciale omgevingsverordening Drenthe.

Gemeente Hoogeveen (2020). Gemeentelijke kapregels en kaart beschermwaardige bomen Pesse (<https://www.hoogeveen.nl/vergunningen/boom-kappen>).

Gemeente Hoogeveen (2011). Pesse, deelplan uitbreiding woningbouw 2011. Planviewer.nl (NL.IMRO.0118.BP20118014002-OH01). Info over bestemmingsplan.

Geoportaal Provincie Drenthe (2020). Geoportaal met Kkaartweergave met NNN en Ecologische verbindingen (website).

NDFF (2020). Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd op 25 augustus 2020.

NVWA (2020). <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten> (Unielijst invasieve exoten).

Overheid (2018). Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0030378/2018-01-01>).

Overheid (2021). Wet natuurbescherming. <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>. Geraadpleegd september 2021.

Overheid (2021a). Informatie bouwvrijstelling (www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/07/01/de-bouwvrijstelling-gaat-in-op-1-juli-2021)

Wetten.nl (<http://wetten.overheid.nl>).Info over Wet Natuurbescherming

Bijlage 1 – globaal beoogde inrichting

